

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 386/2010-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. decembra 2010 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť PhDr. D. S., B., zastúpenej advokátkou JUDr. J. F., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní pôvodne vedenom pod sp. zn. 2 Ro 553/2007 a v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 14 C 88/2007 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava I v konaní pôvodne vedenom pod sp. zn. 2 Ro 553/2007 a v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 14 C 88/2007 p o r u š i l základné právo PhDr. D. S., aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 88/2007 p r i k a z u j e ďalej konať bez zbytočných prieťahov.

3. PhDr. D. S. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 1 750 € (slovom tisícšesťdesiat eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. PhDr. D. S. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 606,61 € (slovom šesťstošesť eur a šesťdesiatjeden centov), ktoré je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť na účet jej právnej zástupkyne JUDr. J. F., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 386/2010-23 z 23. septembra 2010 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť PhDr. D. S. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní pôvodne vedenom pod sp. zn. 2 Ro 553/2007 a v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 14 C 88/2007 (ďalej aj „namietané konanie“).

2. Zo sťažnosti vyplynulo, že „Sťažovateľka p. PhDr. D. S., bytom: B., je žalobkyňou v konaní vedenom pred Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn.: 2 Ro 553/2007, resp. 14 C 88/2007. Žalobou zo dňa 15. 01. 2007 (doručenou súdu 06. 02. 2007), podanou na Okresnom súde Bratislava I, žiadala o rozhodnutie, že jej bývalý manžel M. K. má jej vydať titulom bezdôvodného obohatenia sumu 2.600.000,- vtedajších Sk. Súd žalobkyňi zaslal výzvu na zaplatenie súdneho poplatku a žalovaná obratom zaplatila relatívne značnú sumu na súdnom poplatku 156.000,- vtedajších Sk. Žalobkyňa teda legitímne očakávala efektívny

procesný postup. Riešenie jej záležitosti žalobkyňa urgovala podaniami z 08. 06. 2007 a potom z 31. 10. 2007.

Pretože žalobkyňa paralelne iniciovala aj začatie trestného stíhania M. K. za trestný čin sprenevery a v jeho rámci M. K. uznal a potvrdil, že vzal k sebe obnos 1.600.000,- vtedajších Sk, rozhodla sa žalobkyňa civilný spor simplifikovať. Podaním z 15. 11. 2007 vzala žalobu v rozsahu 1.000.000,- vtedajších Sk späť.

Žalovaný M. K. (podaním zo 17. 12. 2007) vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti OS Ba I a súčasne vyhlásil že nič nedlhuje. K tomu sa žalobkyňa vyjadrila listom z 26. 06. 2008

OS Ba I listom zo 14. 07. 2008 informoval žalobkyňu, že vec postupuje Okresnému súdu v Trenčíne. Žalobkyňa replikovala a v súlade s platným právom upozornila OS Ba I na chybný názor o miestnej príslušnosti všeobecného súdu prvého stupňa. OS Ba I zotrval na svojom názore (list z 02. 10. 2008). Žalobkyňa oponovala podaním z 13. 10. 2008.

K 23. 06. 2008 zmenila žalobkyňa právne zastúpenie. Podaním z 20. 01. 2009 žiadala žalobkyňa o informáciu k aktuálnemu stavu veci. Z OS Ba I nedostala žiadnu odpoveď. Potom žalobkyňa zistila, že spis bol predložený KS v Bratislave na rozhodnutie o jej námietke voči postúpeniu veci z OS Ba I na OS v Trenčíne. Podaním z 18. 05. 2009 požiadala o rozhodnutie v tejto procesnej otázke. Zjavne v tejto súvislosti potom 28. 05. 2009 KS v Bratislave uznesením č. 4 NcC 8/2009 rozhodol o miestnej príslušnosti OS Ba I. Je teda zrejmé, že od júla 2008 do mája 2009 pracoval OS Ba I procesne neefektívne.

Pretože sa potom procesne stále nič nedialo, obrátila sa žalobkyňa 16. 02. 2010 o pomoc priamo na predsedníčku OS Ba I. Predsedníčka OS Ba I listom z 09. 03. 2010 uznala sťažnosť p. PhDr. D. S. za dôvodnú, ospravedlnila sa za spôsobené prietahy v činnosti ňou riadeného súdu. Faktom ale ostáva, že reálne vedenie procesu zabezpečené nie je. Pojednávací termín nie je vytýčený dodnes.“.

Sťažovateľka s poukázaním na relevantnú judikatúru ústavného súdu vo veciach zbytočných prietahov v konaní vo svojej sťažnosti ďalej uviedla:

«... Postupom porušovateľa (OS Ba I) došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci v súdnom konaní bez zbytočných prietahov. Konkrétne porušovateľ svojím postupom porušil čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, keď bez

zjavných príčin a najmä vzhľadom na charakter prejednávanej veci, svojou neefektívnou procesnou prácou a opakovanou nečinnosťou spôsobil a stále spôsobuje sťažovateľke mimoriadne ťažkosti. Predmetný spor zo skutkového, ani z právneho hľadiska nevykazuje črty mimoriadnej náročnosti a právnej zložitosti - ba dá sa povedať, že v činnosti justície je obvyklý; „procesná technológia“ konaní o vydaní bezdôvodného obohatenia je všeobecným súdom dostatočne známa a rutinná. ... Sťažovateľka sa domáhal ochrany jej práv v súlade s ustanoveniami zákona č. 757/2004 Zb. o súdoch. Je však zrejmé, že neboli prijaté žiadne reálne a garantované opatrenia, zaručujúce konanie bez zbytočných prietahov. Sťažovateľka nevidí žiadnu verifikovateľnú garanciu odstránenia nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti Okresného súdu Bratislava (máme na mysli konanie č. 14 C 88/2007).

... Pre výraznú intenzitu zásahov do práv sťažovateľky (dodnes nemá k dispozícii skoro 70.000,- €), ako aj dĺžku ich trvania (3 roky) a z dôvodu ich opakovaného výskytu žiada sťažovateľka, aby jej bolo priznané finančné zadosťučinenie vo výške 1.750,- € ...»

Podaním doručeným ústavnému súdu 12. augusta 2010 sťažovateľka svoju sťažnosť argumentačne doplnila a uviedla, že ústavne nesúladný postup a postoj okresného súdu vidí aj v tom, že sa opakovane a naliehavo musí domáhať vrátenia preplatku na zaplatenom súdnom poplatku. Preplatok na súdnom poplatku vo výške 1 971,72 € jej mal byť vrátený na základe uznesenia okresného súdu z 10. septembra 2009, ktorým okresný súd konanie čiastočne zastavil a nariadil Daňovému úradu B. (ďalej len „daňový úrad“) vrátiť jej zodpovedajúcu časť zaplateného súdneho poplatku. Na základe oznámenia daňového úradu preplatok na súdnom poplatku nebol sťažovateľke dosiaľ vrátený z dôvodu, že predmetné uznesenie nebolo daňovému úradu doručené.

2.1 Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd jej sťažnosť prijal na ďalšie konanie a následne nálezom takto rozhodol:

„1. Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp.zn.: 14 C 88/2007 porušil právo PhDr. D. S., bytom: B., aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Bratislava I sa v konaní vedenom pod sp.zn.: 14 C 88/2007 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3. *PhDr. D. S., bytom: B., sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 1.750,- € (slovom tisícšedemstopäťdesiat Eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*

4. *Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť PhDr. D. S., bytom: B., trovy konania, tak ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jej právnej zástupkyne JUDr. J. F. ...“*

3. K prijatej sťažnosti sa vyjadril okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou JUDr. H. K., listom sp. zn. Spr 3724/2010 z 12. októbra 2010. Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení chronologicky popísala úkony vykonané súdom v danej veci, ktoré zodpovedajú obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu, a k veci ďalej uviedla:

„S poukazom na jednotlivé úkony vykonané v predmetnom konaní musím konštatovať, že v období od 20.03.2009 do 29.05.2009 sa predmetný spis nachádzal na Krajskom súde v Bratislave z dôvodu rozhodovania miestnej príslušnosti.

Predmetné konanie je poznačené prieťahmi, čo možno považovať v danej veci za objektívny prieťah. Mám za to, že predmetné konanie je poznačené zbytočnými prieťahmi avšak objektívneho charakteru.

V prípade, že ÚS SR dospeje, že bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, aby bolo vzaté do úvahy, že zákonná sudkyňa subjektívnym konaním nezavinila vznik prieťahov v konaní. S poukazom na uvedené objektívne dôvody, za ktorých došlo k prieťahu v konaní, prosím Ústavný súd Slovenskej republiky, aby uvedené skutočnosti pri rozhodovaní o priznaní finančného zadostučinenia vzal do úvahy a nepriznal mu finančné zadostučinenie v plnej výške.

Konečné rozhodnutie ponechávam na zváženie Ústavnému súdu Slovenskej republiky.“

Predsedníčka okresného súdu zároveň oznámila, že okresný súd netrvá na ústnom prerokovaní veci.

4. Právna zástupkyňa sťažovateľky podaním doručeným ústavnému súdu 15. októbra 2010 oznámila, že súhlasí s tým, aby ústavný súd prerokoval vec bez nariadenia ústneho

pojednávania. Zároveň uviedla, že sťažovateľke dosiaľ nebol vrátený preplatok na súdnom poplatku.

5. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pôvodne pod sp. zn. 2 Ro 553/2007 a v súčasnosti pod sp. zn. 14 C 88/2007:

- 6. február 2007 – návrh sťažovateľky na vydanie platobného rozkazu na sumu 2 600 000 Sk s príslušenstvom z titulu vydania bezdôvodného obohatenia proti M. K., B. (ďalej len „žalovaný“); potvrdenie o prijatí návrhu na začatie konania vedeného pod sp. zn. 2 Ro 553/2007,

- 21. február 2007 – výzva okresného súdu sťažovateľke na zaplatenie súdneho poplatku (prevzatá 2. marca 2007),

- 7. marec 2007 – záznam o zaplatení súdneho poplatku,

- 13. marec 2007 – doručenie potvrdenia o zaplatení súdneho poplatku sťažovateľkou,

- 14. máj 2007 – potvrdenie o prevedení spisu vedeného pod sp. zn. 2 Ro 553/2007 do oddelenia registra C pod sp. zn. 14 C 88/2007 z dôvodu nepreukázaného nároku (chýbajú listinné dôkazy na sumu 2 000 000 Sk), spis bol pridelený sudkyni JUDr. E. T.,

- 8. jún 2007 – žiadosť právneho zástupcu sťažovateľky o vydanie platobného rozkazu, priložené trestné oznámenie,

- 22. jún 2007 – výzva okresného súdu žalovanému na vyjadrenie sa k žalobe (neprevzatá, okresnému súdu vrátená 25. júla 2007),

- 30. august 2007 – opakovaná žiadosť právneho zástupcu sťažovateľky o vydanie platobného rozkazu,
- 26. október 2007 – adresa pobytu žalovaného zistená zo žalobného návrhu,
- 31. október 2007 – opakovaná žiadosť právneho zástupcu sťažovateľky o vydanie platobného rozkazu, príp. o aktuálnu informáciu v danej veci,
- 5. november 2007 – opätovná výzva okresného súdu žalovanému na vyjadrenie sa k žalobe (prevzatá 12. novembra 2007),
- 15. november 2007 – čiastočné späťvzatie žaloby sťažovateľkou,
- 17. december 2007 – vyjadrenie žalovaného k žalobnému návrhu (žalovaný vo vyjadrení zároveň namieta miestnu príslušnosť okresného súdu),
- 16. jún 2008 – právna zástupkyňa sťažovateľky nahliadla do súdneho spisu a prevzala rovnopis vyjadrenia žalovaného k žalobnému návrhu,
- 8. júl 2008 – stanovisko právnej zástupkyne sťažovateľky k vyjadreniu žalovaného, pripojené odvolanie plnej moci a nové splnomocnenie preukazujúce zmenu právneho zástupcu sťažovateľky,
- 14. júl 2008 – upovedomenie okresného súdu o postúpení veci miestne príslušnému Okresnému súdu Trenčín (okresný súd 24. júla 2008 omylom doručil upovedomenie bývalému právnenému zástupcovi sťažovateľky),
- 29. júl 2008 – vyjadrenie právnej zástupkyne sťažovateľky k upovedomeniu o postúpení veci; námietka postúpenia veci Okresnému súdu Trenčín,
- 2. október 2008 – upovedomenie okresného súdu o postúpení veci Okresnému súdu Trenčín (doručené právnej zástupkyne sťažovateľky 9. októbra 2008),
- 13. október 2008 – opakovaná námietka postúpenia veci a žiadosť právnej zástupkyne sťažovateľky o rozhodnutie o miestnej príslušnosti,
- 20. január 2009 – žiadosť právnej zástupkyne sťažovateľky o informáciu k aktuálnemu stavu veci, najmä k rozhodnutiu o miestnej príslušnosti súdu,
- 9. marec 2009 – predloženie veci Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o námietke miestnej príslušnosti (spis predložený krajskému súdu 20. marca 2009),

- 28. máj 2009 – krajský súd uznesením rozhodol, že na konanie vo veci je miestne príslušný okresný súd (30. júna 2009 prevzaté právnu zástupkyňou sťažovateľky, 17. júla 2009 prevzaté žalovaným),
- 29. máj 2009 – spis bol vrátený okresnému súdu,
- 10. september 2009 – okresný súd uznesením zastavil konanie v časti, v ktorej vzala sťažovateľka žalobu späť, a rozhodol o vrátení časti zaplateného súdneho poplatku sťažovateľke (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 5. novembra 2009),
- 5. február 2010 – žiadosť okresného súdu o zapožičanie spisu sp. zn. 8 C 3/2003 (konanie o zrušenie BSM za trvania manželstva sťažovateľky a žalovaného),
- 9. marec 2010 – pripojený spis okresného súdu sp. zn. 8 C 3/2003,
- 11. jún 2010 – okresný súd nariadil pojednávanie na 14. júl 2010,
- 14. júl 2010 – na pojednávanie sa nedostavil žalovaný, ktorý svoju neúčast' ospravedlnil v deň pojednávania z dôvodu zdravotných problémov, okresný súd z tohto dôvodu odročil pojednávanie na 20. október 2010,
- 20. júl 2010 – okresný súd nariadil pojednávanie na 20. október 2010.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1 a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní pôvodne vedenom pod sp. zn. 2 Ro 553/2007 a v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 14 C 88/2007 dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, posúdením namietaného konania podľa prvého kritéria ústavný súd dospel k záveru, že preskúmané konanie nie je po právnej ani skutkovej stránke zložitá – jeho predmetom je nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, teda ide o vec patriacu do štandardnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Napokon ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nenamietala zložitost' veci. Doterajšia dĺžka namietaného konania nebola teda závislá od zložitosti veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v namietanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní

k zbytočným priet'ahom. Sťažovateľka sa prostredníctvom svojej právnej zástupkyne aktívne dožadovala pokračovania v konaní, podala sťažnosť na priet'ahy v konaní.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v namietanom konaní a v tejto súvislosti zistil, že okresný súd spôsobil predĺženie konania predovšetkým svojou nečinnosťou, ale aj nesústredeným postupom. Poukazujúc na chronologický prehľad doterajšieho priebehu konania ústavný súd konštatuje, že okresný súd bol v posudzovanom konaní nečinný v obdobiach:

- od 22. júna 2007 (výzva žalovanému na vyjadrenie sa k žalobe) do 5. novembra 2007 (opätovná výzva žalovanému na vyjadrenie sa k žalobe), teda 4 mesiace,

- od 17. decembra 2007 (okresnému súdu bolo doručené vyjadrenie žalovaného k žalobe) do 14. júla 2008 (upovedomenie o postúpení veci Okresnému súdu Trenčín), teda 7 mesiacov,

- od 2. októbra 2008 (opätovné upovedomenie o postúpení veci) do 9. marca 2009 (spis bol predložený krajskému súdu na rozhodnutie o námietke miestnej príslušnosti), teda 5 mesiacov,

- od 10. septembra 2009 (okresný súd uznesením sčasti konanie zastavil) do 5. februára 2010 (žiadosť o zapožičanie spisu), teda takmer 5 mesiacov.

Celkovo bol teda okresný súd v tejto veci nečinný 21 mesiacov, t. j. jeden a trištvrté roka nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka ako navrhovateľka v preskúmvanej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02).

Sťažovateľka v doplnení sťažnosti zo 6. augusta 2010 osobitne akcentovala nečinnosť okresného súdu v súvislosti s vrátením preplatku na zaplatenom súdnom poplatku, ktorý jej dosiaľ nebol vrátený. Uvedený preplatok jej mal byť vrátený na základe uznesenia okresného súdu z 10. septembra 2009. Predmetným uznesením okresný súd konanie čiastočne zastavil a nariadil daňovému úradu vrátiť sťažovateľke zodpovedajúcu časť zaplateného súdneho poplatku vo výške 1 971,72 € do 15 dní od právoplatnosti

uznesenia. Uznesenie okresného súdu z 10. septembra 2009 nadobudlo právoplatnosť 5. novembra 2009. Podľa zistenia ústavného súdu predmetné uznesenie bolo okresným súdom odoslané daňovému úradu až 18. októbra 2010, a to aj napriek tomu, že sťažovateľka sa 16. februára 2010 obrátila na predsedníčku okresného súdu so svojou sťažnosťou na prietahy v konaní. V tomto prípade je teda postup okresného súdu poznačený prietahmi v trvaní takmer 1 roka.

Okrem uvedenej nečinnosti je postup okresného súdu poznačený aj nesústredenou činnosťou spočívajúcou v tom, že výzvu žalovanému na vyjadrenie sa k žalobe z 22. júna 2007 okresný súd doručoval na adresu jeho trvalého pobytu napriek tomu, že v žalobe bola uvedená adresa, na ktorej sa žalovaný toho času zdržiava. Okresný súd potom opakovane doručoval predmetnú výzvu žalovanému na adresu, ktorú zistil zo žaloby, pričom výzva bola doručená žalovanému až 12. novembra 2007. Podobne nesústredeným postupom okresného súdu bolo aj doručenie upovedomenia o postúpení veci zo 14. júla 2008 bývalému právnenému zástupcovi sťažovateľky napriek tomu, že v tom čase (od 8. júla 2008) už mal okresný súd vedomosť o zmene právneho zástupcu sťažovateľky v namietanom konaní. Okresný súd preto vydal nové upovedomenie o postúpení veci z 2. októbra 2008, ktoré bolo právnej zástupkyňi sťažovateľky doručené 9. októbra 2008.

Obranu okresného súdu, podľa ktorého *„predmetné konanie je poznačené zbytočnými prietahmi avšak objektívneho charakteru“*, a to, že *„zákonná sudkyňa subjektívnym konaním nezavinila vznik prietahov v konaní“*, nemožno akceptovať. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že ústavný súd pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nebolo možné prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení predsedníčky okresného súdu. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote (napr. I. ÚS 50/01, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03).

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti je zrejmé, že okresný súd v namietanom konaní nepostupoval v súlade s účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, preto ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd v bode 2 výroku tohto rozhodnutia prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

„Pre výraznú intenzitu zásahov do práv sťažovateľky (dodnes nemá k dispozícii skoro 70.000,- €), ako aj dĺžku ich trvania (3 roky) a z dôvodu ich opakovaného výskytu“ sťažovateľka žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 750 €.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky, najmä vzhľadom na vyše 3 a polročné trvanie konania bez meritórneho rozhodnutia a s prihliadnutím na neodôvodnenú nečinnosť okresného súdu v súvislosti s vrátením preplatku na súdnom poplatku sťažovateľke považuje za primerané v ňou požadovanej sume 1 750 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil,

je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd o návrhu na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátkou za štyri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, ďalšia porada alebo rokovanie s klientom, spísanie sťažnosti z 20. mája 2010, doplnenie sťažnosti zo 6. augusta 2010). Za štyri úkony právnej služby vykonané v roku 2010 patrí odmena v sume štyrikrát po 120,23 € a režijný paušál štyrikrát po 7,21 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú sumu 509,76 €, ku ktorej bolo treba pripočítať 19 % DPH, teda sumu 96,85 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú celkovú sumu 606,61 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. decembra 2010